

**МІНІСТЕРСТВО ЮСТИЦІЇ
УКРАЇНИ**

Мін'юст

вул. Архітектора Городецького, 13,
м. Київ, 01001

тел.: (044) 364-23-93, факс: (044) 271-17-83

E-mail: callcentre@minjust.gov.ua,

themis@minjust.gov.ua,

Web: <http://www.minjust.gov.ua>,

код згідно з ЄДРПОУ 00015622

Міністерство фінансів України

На виконання доручень Прем'єр-міністра України від 05 квітня 2021 року № 13531/1/1-21 (до листа Комітету Верховної Ради України з питань бюджету від 29 березня 2021 року № 04-13/3-2021/108937) та від 07 квітня 2021 року № 15154/0/1-21 (за результатами наради, проведеної під головуванням Прем'єр-міністра України 05 квітня 2021 року) у Міністерстві юстиції здійснено правову експертизу проекту Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік» щодо впровадження фінансово-кредитних механізмів забезпечення громадян України житлом» (реєстр. № 5308 від 29 березня 2021 року), внесеного народними депутатами України Арістовим Ю.Ю., Забуранною Л.В. та іншими (далі – проект Закону), і в межах компетенції повідомляється наступне.

З огляду на те, що відповідальним за підготовку проекту експертного висновку Кабінету Міністрів України до зазначеного законопроекту, ініційованого народними депутатами України, визначено Міністерство фінансів, вважаємо, що позицію стосовно підтримки чи не підтримки проекту Закону має висловити саме вказаний державний орган, одним з основних завдань якого є забезпечення формування та реалізація державної фінансової та бюджетної політики.

Водночас під час визначення позиції щодо підтримки чи не підтримки проекту Закону в межах підготовки проекту експертного висновку Кабінету Міністрів України до проекту Закону Міністерство юстиції пропонує врахувати наступне.

1. Проектом Закону, крім внесення змін до Закону України «Про Державний бюджет України на 2021 рік», пропонується також внести зміни до Цивільного кодексу України та до Закону України «Про акціонерні товариства» (пункт 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону).

Відповідно до частини другої статті 160 Регламенту Верховної Ради України, затвердженого Законом України від 10 лютого 2010 року № 1861-VI, внесення змін до закону про Державний бюджет України, які безпосередньо

передбачають внесення змін до інших законодавчих актів України, *не допускається*. У такому разі спочатку вносяться зміни до відповідного закону і лише після того розглядаються пропозиції про зміни до закону про Державний бюджет України відповідно до положень Бюджетного кодексу України та цього Регламенту.

Крім того, слід враховувати, що порядок та підстави внесення змін до закону про Державний бюджет України визначено статтею 52 Бюджетного кодексу України.

2. Підпунктом 1 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону пропонується у частині другій статті 107 Цивільного кодексу України слова «Після закінчення строку» замінити словами «У разі якщо інше не передбачено законом, після закінчення строку».

З урахуванням запропонованих змін частина друга статті 107 Цивільного кодексу України матиме таку редакцію:

«У разі якщо інше не передбачено законом, після закінчення строку для пред'явлення вимог кредиторами та задоволення чи відхилення цих вимог комісія з припинення юридичної особи складає передавальний акт (у разі злиття, приєднання або перетворення) або розподільчий баланс (у разі поділу), який має містити положення про правонаступництво щодо майна, прав та обов'язків юридичної особи, що припиняється шляхом поділу, стосовно всіх її кредиторів та боржників, включаючи зобов'язання, які оспорується сторонами».

Зазначені зміни, на нашу думку, можуть призвести до неоднозначного практичного застосування частини другої статті 107 Цивільного кодексу України, оскільки з наведеної редакції частини другої не зрозуміло що інше може бути передбачено законом: нескладання передавального акту або розподільчого балансу; особливі вимоги щодо змісту цих документів або щось інше.

3. Підпунктом 2 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону передбачається доповнити розділ XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про акціонерні товариства» пунктом 13, абзацом першим якого встановити, що як виняток з частин другої та третьої статті 104 Цивільного кодексу України, у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, може бути здійснено приєднання Державної іпотечної установи до приватного акціонерного товариства «Українська фінансова житлова компанія».

Абзацами другим – четвертим цього пункту пропонується визначити особливості, пов'язані із приєднанням Державної іпотечної установи до приватного акціонерного товариства «Українська фінансова житлова компанія».

У зв'язку з цим варто звернути увагу, що:

- Закон України «Про акціонерні товариства» визначає порядок створення, діяльності, припинення, виділу акціонерних товариств, їх правовий статус, права та обов'язки акціонерів.

Відносини щодо припинення державних установ не є предметом регулювання Закону України «Про акціонерні товариства»;

- положення абзацу третього пункту 13 розділу XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про акціонерні товариства» в редакції проекту Закону, яким передбачається, що кредитор має право не вимагати від Державної іпотечної установи, що припиняється шляхом приєднання відповідно до цього Закону, припинення або дострокового виконання зобов'язання, або забезпечення виконання зобов'язання, не несе нормативного навантаження, оскільки законодавством не передбачено обов'язку кредиторів вимагати від юридичної особи, що припиняється, припинення або дострокового виконання зобов'язань.

4. Підпунктом 2 пункту 2 розділу II «Прикінцеві положення» проекту Закону пропонується розділ XVII «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про акціонерні товариства» доповнити пунктом 14 такого змісту:

«Кабінету Міністрів України разом з Національним банком України, Фондом державного майна України та Національною комісією з цінних паперів та фондового ринку розробити порядок приєднання Державної іпотечної установи до приватного акціонерного товариства «Українська фінансова житлова компанія».

Кабінету Міністрів України, Міністерству фінансів України, Національному банку України, Національній комісії з цінних паперів та фондового ринку та приватному акціонерному товариству «Українська фінансова житлова компанія» здійснити усі необхідні заходи щодо внесення у разі необхідності змін до правочинів у зв'язку з таким правонаступництвом».

Водночас слід зауважити, що відповідно до частин першої, другої та п'ятої статті 202 Цивільного кодексу України правочином є дія особи, спрямована на набуття, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Правочини можуть бути односторонніми та дво- чи багатосторонніми (договори).

До правовідносин, які виникли з односторонніх правочинів, застосовуються загальні положення про зобов'язання та про договори, якщо це не суперечить актам цивільного законодавства або суті одностороннього правочину.

У свою чергу, відповідно до частини першої статті 626 Цивільного кодексу України договором є домовленість двох або більше сторін, спрямована на встановлення, зміну або припинення цивільних прав та обов'язків.

Згідно з частиною першою статті 628 Цивільного кодексу України, зміст договору становлять умови (пункти), визначені на розсуд сторін і погоджені ними, та умови, які є обов'язковими відповідно до актів цивільного законодавства.

Частиною першою статті 638 Цивільного кодексу України передбачено, що договір є укладеним, якщо сторони в належній формі досягли згоди з усіх істотних умов договору. Істотними умовами договору є умови про предмет договору, умови, що визначені законом як істотні або є необхідними для договорів даного виду, а також усі ті умови, щодо яких за заявою хоча б однієї із сторін має бути досягнуто згоди.

Відповідно до частин першої та другої статті 651 Цивільного кодексу України зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено договором або законом.

Договір може бути змінено або розірвано за рішенням суду на вимогу однієї із сторін у разі істотного порушення договору другою стороною та в інших випадках, встановлених договором або законом.

При цьому не зрозумілою є компетенція зазначених у проєкті Закону органів державної влади при вирішенні питання щодо внесення змін до правочинів, у тому числі, договорів.

Крім того до вказаних вище положень проєкту Закону щодо надання відповідних доручень, зокрема, центральним органам виконавчої влади зазначаємо, що відповідно до частин першої та другої статті 1 Закону України «Про Кабінет Міністрів України» Кабінет Міністрів України (Уряд України) є вищим органом у системі органів виконавчої влади.

Кабінет Міністрів України здійснює виконавчу владу безпосередньо та через міністерства, інші центральні органи виконавчої влади, Раду міністрів Автономної Республіки Крим та місцеві державні адміністрації, спрямовує, координує та контролює діяльність цих органів.

Заступник Міністра

Олександр БАНЧУК